

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
ОБЛАСНИЙ БУДИНОК ХУДОЖНЬОЇ ТВОРЧОСТІ
МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

План-конспект виховного заходу

«Чи знаєш ти свій край»

для гуртківців II, III року навчання

Укладач: Губська Н.М.,
керівник «Зразкового художнього
колективу»
гуртка аплікації соломкою та
солмоплетіння
«Сонячне сяйво» обласного Будинку
художньої творчості
Миколаївської обласної ради

Конспект виховного заходу «Чи знаєш ти свій край»

Мета:

Навчальна: ознайомити вихованців з історичними традиціями та культурою українського народу;

Розвивальна: розвивати інтерес учнів до вивчення історії рідного краю, культури України та традицій рідного краю;

Виховна: зміцнювати у вихованців почуття національної гордості й гідності, виховувати патріотизм.

Обладнання: ілюстрації, музичний запис, ватман, схеми, маркери.

Вид заходу: година спілкування.

Хід бесіди

1. Організація колективу.

2. Вступне слово вчителя.

Жодна з держав не може вважати себе ані розвиненою, ані демократичною, якщо її громадяни не знають свого минулого. Де коріння сильне й глибоке, там дерево сильне, воно бурям і стихіям ставить могутній опір. Наша держава – одна з найбільших країн у Європі. Тут жили наші прадіди, живуть батьки, тут корінь українського народу. А ось наскільки старанно ви вивчаєте, та знаєте історію рідного краю, культуру, звичаї та традиції, ви маєте змогу показати у сьогоднішній грі. Нам потрібно розділитися на дві команди. Кожна команда отримає свої завдання, які потрібно буде вирішити. За кожну правильну відповідь нараховується один бал. У якої команди буде більше балів та стає переможцем. А нагородою для всіх буде дружба та гарний настрій.

3. Проведення ігрової програми виховної години.

Завдання перше – «Хто більше».

Варіант №1.

Командам пропонується записати в алфавітному порядку назви міст нашої країни. (Бар, Вінниця, Галич, Донецьк, Житомир, Запоріжжя, Кам'янець-

Подільський, Львів, Мукачеве, Ніжин, Овруч, Рівне, Суми, Тернопіль, Ужгород, Фастів, Чернівці, Чернігів, Шепетівка, Хмельницький ....)

Варіант №2.

Записати в алфавітному порядку назви вулиць нашого міста (обов'язкового використовувати назви тих вулиць, на яких мешкають гуртківці).

Переможцями стають ті, хто напише більше назв.

Завдання друге – «Історичне».

Варіант №1.

1. Найвища посада і титул за часів козацької України. (*Гетьман*)
2. Як стародавні греки називали Дніпро? (*Борисфен*)
3. Назвіть ім'я сестри засновників Києва? (*Либідь*)

Варіант №2

1. Назва Києва у Скандинавських Сагах. (*Кенугард – місто корабелів*)
2. Складне слово – назва природоохоронного заповідника в Україні. (*Асканія-Нова*)
3. Від чийого імені отримав назву руський алфавіт? (*Кирило, Кирилиця*)

Завдання третє – «НЕ баримося, збираємося».

Першій команді пропонується зібрати козака в похід.

Гуртківці отримують завдання відібрати малюнки з козацьким спорядженням серед малюнків із спорядженням татаро-монголів, вікінгів, лицарів тощо, правильно називаючи усі елементи українського чоловічого костюму. (Додаток

1.)

Та відповісти на запитання до команди: *Для чого козаку чуб? Чому запорізькі козаки носили довгі чуби?*

Чуб запорізького козака, або, як говорили необізнані люди, оселедець – це не просто елемент козацького образу, це ще й ціла легенда. По перше, потрібно відзначити, що лише зрілі козаки, які вже встигли, що називається, понюхати пороху, мали право на довгий чуб. Така зачіска була під забороною для молодих воїнів. Це не свідчить про ієрархію, а показує, що досвідчені козаки за

час проведення битв встигли «заробити» стільки гріхів перед Богом, що ніякими молитвами їх вже не замолити. Запорізький козак був упевнений в тому, що численні гріхи після смерті обіцяють йому лише одне – «горіти в пеклі». У зв'язку з цим треба було придумати якесь рішення, здатне пом'якшити козацьку долю. Вихід був знайдений. Він полягав у тому: козак не даремно відрощував собі чуба – саме за нього, змилюючись, Господь таки витягне козака з пекельного полум'я. При цьому досвідчений козак мав носити оселедець так, щоб той спадав на ліву сторону. Це потрібно для того, щоб волосся скидало нечисту силу, яка, нібито, сиділа у козака на лівому плечі і намагалася штовхнути того на безбожництво. Чуб був відмінною ознакою справжнього козака, який пам'ятає свою віру і усвідомив всі свої несправедливі вчинки. Саме тому у полонених запоріжців турки часто відрубували довгі чуби, щоб їхня віра похитнулася і порятунку з пекла можна було не чекати.

Друга команда виконує своє завдання: «Зібрати дівчину на вечорниці».

Команда має правильно підібрати жіночий костюм, вибираючи малюнки з жіночими елементами українського національного костюму серед малюнків із зображенням російського, польського, татарського жіночого вбрання, правильно називаючи його.

Затитання до команди: Для чого дівчині коса?

З давніх-давен вважалося, що дівоча коса слугує для накопичення життєвої сили, необхідної для здоров'я і духовного розвитку. Уважне ставлення до своїх кіс означало турботу про себе і свою силу, бо якщо на голові безлад, то і в голові, ймовірно, також. Коса нагадує візерунок «безконечник» – символ зв'язку минулого й майбутнього. Наші прабабусі вірили, що заплетене у косу волосся «заплутує» недобрі думки оточуючих, тож дівчину з косою неможливо зурочити. Також існує безліч народних секретів: стригтися краще на новий місяць, щоб коси краще росли. Розчісувати волосся найкраще дерев'яним гребінцем з так званих «дівочих дерев» – яблуні, берези, вишні.

Завдання четверте – «Частування».

Гуртківці поділяються на дві команди.

Перша команда називає традиційні українські страви **на Різдво**.

Друга команда називає традиційні українські страви **на Великдень**.

Після закінчення гри підбиваються підсумки, визначаються переможці.

Гуртківцям пропонується останнє завдання: пригоститися випеченими дома до свята Великодня пасками, і визначити яка з них найсмачніша.

Підсумок заняття.

Для кожного з нас, є дорогим слово Україна – Батьківщина. Ми все частіше повертаємось до минулого, згадуємо про народні звичаї, традиції, які свято зберігав український народ. Адже будь-який народ, будь-яка нація починається, в першу чергу, з того, що вона досконало знає своє минуле, традиції та обряди.

Обговорення того, що відбувалося під час заняття.

Дати відповідь на питання:

- Як ви вважаєте, чи варто знати традиції свого народу? Чому?

Підрахунок балів.

Нагородження юних знавців звичаїв та обрядів рідного краю.

Список використаних джерел:

1. КлідІ.О. «Свята мого дитинства», Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2006.
2. Удод Л. «Українці: народні вірування, повір'я.», К., 1991.
3. Воропай О. «Звичаї нашого народу. Етнографічний нарис.», К.: «Оберіг», 1993.
4. Журба К. О. Сценарій уроку-гри. Збірник сценаріїв і матеріалів.
5. Скуратівський В. Т. «Дідух: Свята українського народу», Київ.: Освіта, 1995.- 272с.
6. Воропай О. І. «Звичаї нашого народу», К.: Пульсари, 2012.
7. Килимник С. «Український рік у народних звичаях в історичному світленні», К.: Обереги, 1994.

Зібрати козака в похід

1. Гетьманська шапка. 2. Престор. 3. Бранні. 4. Кривош. 5. Водонісник
чию сльмама. 6. Шобак. 7. Лисий.

Зібрати дівчину на вечорниці

